

A. Sürdürülebilir Yaşam

Görsel 1: Enerji kaynakları

Hızla artan Dünya nüfusuyla birlikte insanların ihtiyaçları da artış gösterir. Bu yüzden, gereken enerji ihtiyacı, su ihtiyacı, besin ve barınma ihtiyacı büyük oranda artmaktadır. Şehirlerin sürekli büyümesi ve sanayinin hızla gelişmesiyle yeşil alanlar azalmakta; binalar, fabrikalar ve endüstriyel üretim artmaktadır. Bu değişimler ekonomik anlamda gelişme sağlarken; doğal kaynakları, doğayı ve insanları olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Sanayide ve teknolojide yaşanan bu gelişmelerin, gelecek nesillerin de aynı imkânlardan faydalanabilmesi için, sosyal yaşantımıza, doğal kaynaklara ve doğal çevreye zarar vermeden gerçekleştirilmesini sağlama ya sürdürülebilir kalkınma denir. Sürdürülebilir kalkınmayı sağlayabilmek için; doğal kaynakların tasarruflu kullanılması, endüstriyel ve bireysel faaliyetlerin doğal çevreye zarar vermemesi ve sosyal anlamda insanlar arasındaki eşitsizliklerin en aza indirilerek herkes için adil hayat şartlarına ulaşılması hedeflenmektedir.

B. Kaynakların Tasarruflu Kullanımı

Doğal kaynakların tasarruflu kullanılması insanların ve gelecek nesillerin yaşamı için oldukça önemlidir. Gelecek nesilleri düşünmeden, sürekli kaynakların kullanılması neticesinde kullanılabilecek kaynak kalmayacak ve yaşanabilir bir Dünya olmayacaktır.

Görsel 2: Tasarruflu ampul

Yaşanabilir bir Dünya için:

- Tüketimimizi kontrollü yapmalı ve ihtiyacımız kadar alışveriş yapmalıyız.
- Aldığımız ürünleri dikkatli kullanmalı ve bozulan araç gereçlerin tamir imkânı varsa yeniden satın almak yerine tamir ettirmeliyiz.
- Elektronik eşyalarımızı tasarruflu olarak seçmeli ve flaman ampuller yerine tasarruf sağlayan ampulleri tercih etmeliyiz.
- Binalarımıza ısı yalıtımı yaptırarak gereksiz enerji kullanımını azaltmalıyız.

Görsel 3: Damlatan musluk

- Damlatan muslukları değiştirmeli ve içme sularının gereksiz yere akmasını önlemeliyiz.
- Tarımsal sulamada salma su yerine damlama yöntemini tercih etmeli ve buharlaşmayla oluşan kayıpları önlemeliyiz.
- Gereksiz çalışan elektrikli aletlerimizi kapatmalı ve israfı önlemeliyiz.

C. Geri Dönüşüm

Görsel 4: Geri dönüşüm sembolü

Yeniden değerlendirme imkânı olan bazı atık maddelerin çeşitli yöntemlerle ham madde olarak tekrar imalat sürecine kazandırılmasına **geri dönüşüm** denir. Geri dönüşüm doğanın dengesini korumak adına çok önemlidir. Geri dönüşüm konusunda farkındalık oluşturmak için yandaki görselde verilen sembol kullanılır. Bu sembolü üzerinde bulunduran maddeler geri dönüştürülebilir özelliktedir.

Sürdürülebilir kalkınma için yapabileceğimiz en büyük katkılardan biri, atıklarımızı kontrol altında tutmak ve uygun şekilde ortadan kaldırmaktır. Bunun için ülkemizde **sıfır atık** projesi hayata geçirilmiş ve 2035 yılına kadar hedefler oluşturulmuştur. Atık yönetiminde izleyebileceğimiz 3 kural vardır

1) Atığı Azalt: Oluşturduğumuz atığı azaltmak için, satın aldığımız ürünleri doğru seçmeliyiz. İhtiyacımız kadar ürün satın alıp ürünlerin az malzemeyle paketlenmiş olmasına dikkat edersek açığa çıkan atık miktarını da azaltabiliriz.

2) Tekrar Kullan: Satın aldığımız ürünlerin tekrar kullanılabilir olmasına dikkat edebiliriz. Örneğin, karton kutuda süt yerine cam şişede süt alırsak şişesini tekrar kullanabiliriz veya şarj edilebilir piller olarak oluşturduğumuz kimyasal atığı azaltabiliriz. Market ya da pazarlarda kullanılan plastik poşetler yerine, daha dayanıklı ve sağlıklı bez çantaları kullanabiliriz.

3) Geri Dönüştür: İlk iki kuralı uyguladıktan sonra yapmamız gereken şey, oluşturduğumuz atıkları geri dönüşüme göndermektir. Geri dönüşümle; kâğıt, cam, plastik, metal ve kimyasal atıklar bazı işlemlerden geçirilerek yepyeni ürünlere dönüştürülür. Geri dönüşümün hem ekonomiye, hem de doğal çevreye yararı vardır. Geri dönüşümle üretimde enerji ve ham maddeden tasarruf sağlanırken, birincil kaynaktan üretime göre ekonomik olarak fazla kazanç sağlanır. Bununla birlikte, organik atıklar da geri dönüştürülebilir. Organik atıkların özel olarak hazırlanmış kasalarda toprakla karıştırılarak bekletilmesiyle verimi yüksek toprak elde edilir. Ayrıca, organik atıklardan üretilen biyogaz, ısı ve elektrik enerjisi olarak kullanılabilir.

Görsel 5: Geri dönüşüm kutuları

Atık maddeler, türlerine göre gruplandırılıp ardından geri dönüşüm işlemlerine tabi tutulmaktadır. Bu nedenle geri dönüştürülebilen ürünler için ayrı ayrı toplama kutuları oluşturulmuştur. Çünkü gruplara ayrılmayan atıklar birbirini kirletebilmektedir. Bu durum da bazı atıkların geri dönüştürülmesini zorlaştırmaktadır. Ayrıca sınıflandırılmadan atılan atık maddeler, geri dönüşüm sürecinin uzamasına, daha çok iş gücü ve enerji harcanmasına sebep olmaktadır. Kullanım dışı kalmış kitaplar, atık metal kutular, atık plastik şişe ve atık cam şişeler geri dönüşümü mümkün olan maddelerden bazılarıdır.

Görsel 6: Yenilenebilir enerji kaynakları

Sürdürülebilir Kalkınma için:

- Doğal kaynaklar sonuna kadar kullanılmamalı ve gelecek nesiller de düşünülmelidir.
- Doğal kaynaklar tasarruflu kullanılmalı ve israfın önüne geçilmelidir.
- Enerjinin elde edilmesinde yenilenemez enerji (Fosil yakıtlar, nükleer enerji) yerine, yenilenebilir enerji (Hidroelektrik, güneş, rüzgâr, jeotermal enerji) kullanılmalıdır.

- Dünya'mızın sahip olduğu doğal kaynakların insanlar arasında eşit dağılımını sağlanmalı, savaşlar ve çatışmalar engellenmelidir.
- Toplu taşıma teşvik edilmeli ve atmosfere salınan sera gazlarının miktarı azaltılarak doğal çevre korunmalıdır.

Görsel 7: Sanayileşmenin yoğun olduğu şehir

KRİTİK BİLGİ

Sanayileşme ve kentleşme ekonomik olarak gelişimi sağlarken doğal çevreye zarar vererek hava, su ve toprak kirliliğini artırmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma için yeşil alanlar korunmalı, daha yaşanabilir bir Dünya için doğal çevre korunmalıdır.